A' ROMAI CSASZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indúlt BÉTSBÓL *Szeredán* 25. *Júniusban.* 1788.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Hadi - Környülállások és Történetek.

A' Felséges Monárkha, ki már egy darab idötöl fogva titkos útakat tett vala, kivánt egészségben és olly jó kedvü állapotban lenni mondatik a' Nagy Tábornál, hogy gyakran a' leg-alábvaló köz-emberhez-is le-ereszkedvén, el-felejtkezve a' maga méltóságáról, azokkal beszél és tréfálódik. A' mi fö Hertzegünk Ferentz pedig Triestben vagyon, és minden órán váratik Bétsbe, a' mi jó-szivü kedves Hertzeg Atzsonyunknak örömére; ki ezen

zen edgyetlen egy kedvesének el-vállásától fogva, a' szomoruságnak miatta, már tsak a' játék-nézö hellyekre sem akar vala menni. Ugy tudósittottuk vala a' mi E. Olvasóinkat, hogy ezen kedves Hertzeg Asszonyunk meg-áldatott szaparadandó ál-apotban vólna; de meg-tsalattattunk, és ezen reménységünk el-tünt. — A' mi Táborban fekvö népünk meg-únván már a' kéttséges várokozást és nyugodalmot, nem képzelhetné az ember mely nagy kivánsággal kivánnának az Opiummal részeg Török Táborral meg-ütkezni; de ugy vélekednek mindenek, hogy nem-is soká fog haladni; mert minden széleken lévö sántzok, minden hadi-erök ugy el-vagynak készülve, hogy tsak a' szembe-állásra való parantsolatra várakoznak. — A' Generálmájor Fábri Ur alatt lévö Sergekhez 25-ezer Muszka érkezö félben vagyon, sött eddig meg-is érkezett; kik a' Jassi, környékére bizonyoson nem Kalendáriom tsinál-i szállanak. — Gallitziának megint 5000 Réklútát kelletik állittani, és igy öszve-vetvén azokkal a' múlt esztendöben Décemberben állittottokkal, 10-ezer 620 Réklutát ád tsak egyedül Gallitzia. — A' szélekröl jött tudósitások-szerént, a' Török nagy Tábornak 2-dik és 3-dik része már az ujj Orsova szomszédjában vagyon, és ugy gondolkoznak, hogy ezen Tábor 2 részre válván, edgyik része a' Nagy Vezér alatt Brassó-felé igyekezik, a' másik pedig egy más Vezér alatt a' Bánátba kivánna bé-ütni. — A' közelebb múlt Májusban lehete Konstántzinápolyban a' Szeráil kapuján látni az Otzakovi Basának fejét; kit azon Europai Keresztény In'sinér árúlt vala-el, ki akkor az ágyúzó Serget Kinburn-felé vezérli vala, most pedig Belgrádnak óltalmozását igaz-

gat-

gatja. — Ezen h. 8-dikán egy Tiszt egy selyem posztóban takart levelet adott által a' F. Tsászárnak, mellyet, midön ö örizeten áll vala, 2 Török katonáktól vett vala olly véggel kezéhez, hogy ö Felségének által-adná. Ezen Levélben az instáltatik vala ö Felségétöl, hogy a' Sabátsi Agának fogságban lévö fiát 3 által-szökött F. Tsászári katonákért adná-visszza ö Felsége. Rá állott ö Felsége, és a' tsere meg-esék ezen h. 11-dikén; de ugy, hogy a' 3 szökevény hellyett 2 Frantziát és 1 Olaszt adjanak, 's attanak-is, kik az egész Tábor elött gyalázatoson meg-hordoztatának, mindeneknek példájokra. — Egy más tudósításból olvassuk, hogy Orosz Generál *Románzov* minden ellenség látása nélkul a' Dniszter-vizén által-költezett; Jassi és Khotzim közé ugy telepedett-meg, hogy G. *Fábri* Ur, kinek a' nevétöl-is reszket a' Török, a' maga Sergével tellyes bátorságban vagyon *Jassiban*. — Mi egy tudósítást vettünk, azt mondja a' Budai Ujság, mely-szerént az Erdélyi határ szélekben 6000 Törökök szándékoznak vala bé-ütni, de a' miéinktöl 500 fejbéli károkkal visszza-verettettenek; de e' még kéttséges Tudósitás. — A' Bozzai tsatában a' több el-esett Székely gyalog katonák között említésre méltónak tartom *Keresztes Josefet*. Ez a' *Keresztes Josef*, (a' mint egy hiteles tudósító irja) meg-tarthatta vólna a' maga életét, ha a' nyereségen felettébb nem kapott vólna; de midön ök már a' tsata után az erdöbe el szellyedtek vólna, ö nem mesztze a' tsata hellyétöl másod-magával egy fa mellé meg húzta vólt magát, a' honnan nézte, hogy egy Török, egy igen derék Paripán a' tsata hellyére visszza menvén, ott visgálódik: erre mondja a'

BCU Cluj / Central University Library Cluj

a' pajtásának, hogy: Pajtás! én mingyárt le-lövöm azt a' Törököt lováról és lovas katona lészek. Eleget mondotta a' pajtásſa, hogy hadjon békét néki; mert nem ſzerentsés: de ő azt nem fogadta meg, hanem a' Törököt le-lövén, oda ſzaladott hogy a' lóra fel-üljön; de reménysége felett igen ſok Törökök nyargaltak-elé az ő fel-ülésének akadályoztatására. Az igaz, hogy itten ő az el-eſett Töröknek kardjával 6 Törököt a' maga óltalmazásában le-vágott, 12-töt pedig meg-tsáfólt; de még ſem lehete lovas katonává, mert a' Török kard hezéből ki-romolván, maga-is el eſett. Kár vólt egy illyen vitéznek igy el-veſzeni életé: !

Azon *Szabáts'* meg-vétele alkalmatoſságával meg-ſebeſittetett Hertzeg *Ponyatovſzki*, a' Lengyel Királynak edgyetlen edgy Unakája, kinek vitézségét, hadi-tudománnyát, adakozó és embert ſzerető ſzivét nem minden iſjú Hertzegekben lehet keresnünk; nagyon meg-ſzomorította a Bétsi Publikumot (hól őtet tsak nem mindenek ſzemélyeſen esmérik) midőn némely Német-levelekben rólla azt olvaſsák, hogy minek-utánna tzombjában kereſztül lőt lába ſebében az Orvaſók élete veſzedelmét ſzemlélnék; az élet meg-tartáſa utólſó és kéttséges orvaſi eſzközihez nyúlván, ſebes lábát el-furéſzelék. Midőn ezen iſzonyú orvaſi kéſzület már munkába akarna vétetődni, *Opiumot* akarnak vala ezen Hertzegnek bé-adni, hogy el-alúva menne véghez ezen munka; de bé-nem vevé; hanem az egéſz munkát tulajdon ſzemeivel végig néze. Ezen Hertzeg, azon formában, melyben lába el-furéſzeltetett, réz-táblára mettzett nyomtatásban ki-ábrázoltatott és Bétsben a' Szén-uttzában, mindenektől meg-

ille-

BCU Cluj / Central University Library Cluj

illetödett tekintettel szemléltetik. A' ö nagy tüzét mondják ezen szerentsétlenségének okául; mert minek utánna már lába kereszttül lövetett vólna, elesett a' Lovával; de azon sebessen megint fel-ülvén, a' Tsászárhoz, ki más-fél órányi járó földre távulabb vala, sebes nyargalva réportot vitt a' Várnak meg-vételéröl; és midön látná ö Felsége, hogy nagyon vérzene, maga parantsolá, hogy ne vennné tréfára a' dolgot, hanem leg ottan köttetné-hé a' sebet. Kevés reménység vagyon életéhez. Ezen Hertzeg igen különös kedvellöje vólt a' Magyar nemzetnek; 4 Húszárokat tartott, és maga-is gyakran nem tsak Magyar köntösben járt, hanem a' közönséges mulattságokban-is Magyar tántzot járt. Az itthon maradt tselédji elöt, ha tsak nevét emliti-is valaki, mindeniknek hüll a' köny szeméböl.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Az *Augsburgi* Levelekböl olvassuk, hogy inren B. *Brongnárd* Ur, a' hajdon vólt Török Udvarnál lévö *Internuntziusnak* fia, szép halgatással lement a' Tábori fö szállásra, és a' mindent tudó Politikusoknak vélekedések-szerént, onnan mégyen a' Nagy Vezérhez, ettöl pedig egyenessen a' Szúltánhoz a' békességben való munkálkodásra; ne hogy a' hosszos háború az eröt meg-gyengitvén, szükségünk találjon lenni a' Prusziszus Udvarnak azon önként ajánlott 60 ezer fegyveresseire, melyre, tsak ugyan, azt veti ezen Iró utánna — számot tarthatunk. — Hogy a' békesség most olly könnyen megeshessék és — hogy valamellyiknek kardja belé ne szakadjon, arról nem-is álmadozhatunk, azt irják majd minden Levelekben. — Hogy pedig most olly tsendes halgatás vagyon — hogy az eddig ostrom-

ló Horvát-országi Sergek már most csak magokat óltalmazó karban vagynak — hogy Zemlinbe csak 30 ezer nép marad óltalomra, a' többi más-felé mozdúl — hogy Erdély-felöl a' nép Brassó-felé bejjebb jön — Hertzeg *Kóburg* Khotzimot még a' Húszárokkal fel-nem falatoztatta s. t. — e' korán sem a' békeségnek, hanem a' háború leg jobb móddal való vitelének az oka; és noha most olly tsendesség, és háború hir nélkül vagynnk Bétsben, hogy a' múlt Szombaton még a' Hadi Tanátstól-is semmi Tudositásokat nem kaphattunk — még-is bátorkodúnk igerni, hogy minden órán el-fognak bámúlni az E. Olvasók, a' Máts mezejét vérrel rajzaló nagy elmék mit dolgoztanak olly késedelmesen. — A' múlt Pénteken, Szombaton, és Vasárnap, mind a' 3 nap igen sok Muszka só Tisztek érkezének Bétsbe; kiket a' Hadi Tanáts-szék egyenesen küld a' mi Táborunkhoz. — Tengeri hajos legényekkel (kik mind Oroszok) szüntén teli Béts; kiket mngunk sem tudunk, honnan jönek és hová mennek — de azonban jönek és mennek. — Posony mellett 3 napok alatt megint 27 nagy hajók mentenek-le; mellyek nem békeséget vittenek a' nagy Táborhoz, hanem góllyóbist, tüzi-port, Pattantyusokat s. t. — Prussiában alattomban való készületek vagynak a' Török ellen, a' gabonának kivitelét-is meg-tiltatták itten — más Udvaroknál pedig a' szabadságos katonákat hivják visszza, és az idegen szólgálatban lévö Tiszteket.

Egy idegeny levélböl értjük, hogy a' Török Nagy Vezér a' maga Táborát nem két, hanem 3 részekre osztotta; melly-szerént ugyan azon egy idöben Horvát-országba, a' Bánátba és Erdélybe kiván

ván bé-ütni. Ezt meg-tudván ő Felsége, F. M. L. *G. Vartenslében* Ur vezérsége alá a' Bánátban 30 ezer Nép húzatott őszve, Hertzeg *Liktenstáin* alá Horvát-országba 20 ezer, és az Erdélyi fő Vezér *Fábris* Ur alá-is gyülnek a' Sergek. E' lehet az oka, hogy itten addig mozdulások nem esnek; mig ezen ki-rendelt erő edgyütt nem lészen. A' nagy Tábornak mint egy 40 ezerből álló része pedig edgyuvé vetett válal vigyázóban áll, hogy akár mely-felé mozdúlhassan a' környül-állások-szerént, valamint a' Nagy Vezér' mozdúlása kivánja.

Midőn ezen tsendes Tudósitásokat irnók, éppen akkor érkezik edgy 2 tudósitásunk, edgy Szebenből az Erdélyi fő Vezér lakó helyéről, más Zemlinből a' fő Tábori szállásról. Az elsőben a' Bukovinából vett Levelek-szerént ez iratik: Obestlájdinánt *Kosztolányi* Ur 2 Divisió *Erdödi* és *Székely* Húszárokkal, meg annyi *Tsászár* Sergebéliekkel és Oláh gyalogokkal *Burlátnál* 1000 Törökököt és Tatárokat támodott vala-meg ezen h. elején; kik közül 40-t a' tsata piatzon halva hagyván, 23-mat elevenen fogságba hozott. A' mi kárunk tsak 6 emberből áll. 1 *Erdödi* Húszár, 1 Székely Húszár, 1 Tsászár Gyalog-sergebéli és 3 a' 2-dik Oláh Regementből. — Éppen midőn én ezeket irom (szól a' Tudósitó) 5 Törökök hozatának ide fogva, és a' többi holnap reggel fognak meg-érkezni. Az-is bizonyos, hogy Oberstlájdinánt *Kosztolányi* Ur ezen alkalmatossággal 4 Paripáját és egy lovas-legénnyét, kinek a' Tatárok fejét minden lábnélkül el-vitték; edgy bizonyos Kapitány pedig 1 lovat és lovas legénnyét, kit elevenen el-fogtanak, el-vesztették. — *Horvát* Obester és azon *Kajmo-*

kán

kán között, kit a' Porta *Ipsilandi* hellyébe Kormányazónak tett Móldovában, edgy tüzes tsata támodott vala a' múlt hetekben Foksánnál; de a' hól az ellenség közzül 500-on a' tsatázó hellyen mozdúlhatatlanoká levének, és ezeken kivül a' szaladó ellenség közzül sokokat el-fogának; kik között maga a' *Kajmakán* és edgy más Basa-is Húszár porázon vitétének fogságra. — Itt a' miéink közzul 25 Szabad-seregbélieket ki rekesztyén igen kevessen estenek-el, többen sebet kaptanak. Ezen tsatában a' Szabad-seregnek Kapitánnya *Pável* a' maga vitézségének és bátorságának leg-nagyobb jelét mutatta, — és még minden levelek' bizonysága szerént tsak ugyan igaz, hogy a' Török jóbbágyokból ölzve gyült Szabad-seregbéliek magokat még eddig mindenütt vitézül ki-mutatták; és minthogy ezek a' Torököknek mind szokásokat, mind lakó-hellyeiket jól esmérik — tudják ezeket még tsak a' magok köntösöknek változtatásával-is meg-tsalni. — Ezt már a' Törökök-is kezdették tselekedni, hogy Tsászári katona köntösbe öltesnek, éjtszakának idején a' mi szélsö vigyázóinkhoz mennek, és azokat Németül vagy Magyarúl meg-szóllitván, midón ezekkel közélröl beszélgetnének, tsak meg-ölik öket, és fejeiket el-viszik — a' mint már ez meg történt — de már most vigyázobbak a' miéink-is — lövik a' Tsászári borben öltözött Töröket ugyan szakad, ha az elsö meg szóllittásra a' peróla szót nem tudja kiáltani. — A' Zemlinröl egyenessen hozzánk jött tudósitás pedig tsak azt foglalja magában, a' mit már több levelekböl-is olvashattunk; de nem mint bizonyost, hogy t. i. Ezen h. elején 9 hajó Törökök akarának a' Dunán által rontani, hogy

Zem-

Zemlint véletlenül meg-látogafsák és a' mi fzélsö Orizeteinken ember fejet fzedjenek; de rofzfzúl süle-el fzándékjak; mert ezen tzélt a' miéink elöre észre vévén, az által-jövö hellyen ugy hellybeztették két-felöl az ágyukat, hogy a' 9 hajóból csak kettö mene valami nagy bajjal a' túlsó partra, a' többit réfz-fzerént el-fogták; a' Kartáts pedig a' hajóban lévö Törökök közzül igen kevefset trefzte vifzfza.

A' Khotzimiaknak annyira ment a' dolgok, hogy a' lovas Törokég kéntelenittetik a' lovakot Khotzim körül nagy örizet alatt legeltetni, és a' hól ezen el-éhezett lovak legelnek, ott a' fü töbül ki-van rágva. Eftvére kelve megint vifzfzamennek a' Várba, és a' Vár-kapuit bé-zárják. — A' Törökoknek-is igen rófzfzúl efik itt a' dohányozás, mert már csak nem az utólsó fzükségben vagynak. — Rövid nap alatt nagy hireket hallúnk.

Hazánkbéli Tudósitások.

Torda Juniusnak 12-dikén: Ezen hónapnak 1, 2, 3 és 4-dik napjban véghez mene Ó-Tordán fzokott Tzérémóniával a' Réformátus Státusnak Generális Synodufsa, lévén ennek minden benne efendö dolgoknak fel-jegyzésre rendeltetve a' F. Királyi fö Kormányazó fzéktöl két F. Királyi Commifsáriufak, u. m. M. B. Nalátzi Jofef Ur ö Nagysága, a' Kolosvári Kerületbéli Táblának V. Préfefse, és M. Nagy Váradi Intzédi Sámuel Ur, ezen Vármegyének Rendfzerént-való Fö-birája. Prédikállottak a' Synodusban Jun. 1. napján dél-élött T. T. Tsiki János Ur a' Maros-fzéki Papi-társaságnak Efperefije, a' Teremtésröl és az épségnek állapotjáról; delycft pedig

T.

T. T. Miklósfalvi András Ur, ugyan azon Papi-Társaságnak Notáriusa az esetnek állapotjáról. — A' Papi Sz. Hivatalra, a' szoros meg-próbálás után fel-szenteltettenek és ki-botsáttattak 20 személlyek; kiknek próbáltatások esett a. N. Enyedi Réf. Kollégyium Vallásbéli tudományokat tanitó egyik Professora T. T. Bodóla János Ur vigyázatja alatt igen ditséretesen. — A' fö Tisztelendö Superintendens Eperjesi 'Sigmond Ur, noha nem régiben nehéz nyavallyájából kelvén-fel gyengélkedö egészséggel vala, mind-azon-által S. Hivatala-szerént való kötelességét mind a' Templomban, mind a' Consistoriumi székben, a' mint szokott, tudománnyal, böltseséggel, meszsze-látó okossággal és szorgalmatos készséggel vitte véghez, és sokkal frissebb állapotban tért-viszsza, mindsem ide érkezett vala. — T. T. Nagy érdemü Fartzádi Nagy Gábor Ur, ki a' Polyáni különös Papi-gyülésben a' N. Enyedi Tractus Nótáriussává választtatott és eskettetett vala-fel, most itten ezen közönséges visgálás hellyen ezen Hivatalában meg-erösittetett. T. T. N. Enyedi Réf. Pap Baritz János Ur ugyan ezen Tractusnak V. Esperestyévé tétett. — Az Erdélyi Nagy Hertzegségbéli Reformáta — — Ekkléziák' fö Notáriusa fö Tisztelendö Keresztes Máté Ur által az ugy nevezett Háromszéki határ-szélbéli 6 Passusokra 36 Réf. Papok rendeltettek, minden Passusra hat hat, kik az elejekbe szabott rend-szerént, minden Vasárnapon a' székben az ellenség elött fegyverben lévö Székely katonákhoz mennek, és ottan az Isteni tiszteletet Prédikátziókkal, könyörgésekkel, és Ur vatsorája ki-szólgáltatásával-is, mikor szükséges, azok között véghez viszik; minthogy többnyire ezek mind Réfor-

PCL Club / Central University Library Club

formatusok. — — — Ugyan ezen Keresztényi rendeléseket tette-meg a' Vulkáni és Vaskapui Passusokra nézve T. T. Intze István Ur, a' Hunyadi Tractusnak Esperestje. — Melly jól esett a' szegény Dávidnak tsak egy fonathánnyának vele való társalkodása és vigasztalásai-is, mikor az ö élete és halála között tsak egy lépés-is alig vala! Hát ezeknek a' buzgó és hivséges valóságos Hazafiaknak, mikor mint meg annyi Hazájokért és Királyokért való véres áldozatok, minden napon az Oltárra küldettvén, halni mennek, a' vigasztaló eszközekkel való gyakor éles, melly idvességes és hasznos lehet! Tsak a' Keresztényi Tudományok oskolájában formáltatott sziv érezheti és tudhattya, mely nagy érzékenységet okozhatnak az illyen környül-állásokban egy jó Papnak lelki-vigasztalásai és bátoritó példái. — Mely nagy bátorságot nem öntött a' maga lelki-pásztorsága alatt lévö tsatázó Hiveinek szivekben azon Pálfi Serge minap jelentett ritka példájú Tábori Papja, ki a' maga fegyveres Magyar nyáját, a' Sabátsi ellenség' sántzaira, a' tüz között, mint nyáját szeretö jó Pásztor elöl-menö bátoritó példájával minden férelem nélkül fel-vezette! — A' múlt Májusi hónapnak 28-dikán ki-költözék, rövid betegségei után, ez életböl Gróf Tor. Szengyörgyi Torotzkai Susánna Asszony ö Nagysága, sok szegény Tanúlóknak és más szükölködösinek 's Ekklésiáknak, nem tsak életében, hanem már halálában-is adakazó táplálója, Alamoron a' maga Udvari házánál. — Ugyan ezen Juniusi hón. 6-dikán bé-végzé Világi életét Kolosvárat, hirtelen esett betegségében, M. Sz. B. Borbereki Alvintzi Gábor Ur ö Nagysága, a' N. Enyedi Réf. Kollegyomnak és ugyan az

ezen

ezen névröl neveztetett Papi-társaságnak, a' köz jónak elö-menetelére ugyan óltháthatlan óltári tüzzel búzgó fö Gondvisélöje; hinek örök emlékezetére oszlopot emelhet ha tsak ez egy béjege-is, hogy a' kiket meg-szeretett, és a' kik akár a' külsö akár a' belsö renden jó szivét meg-nyerhették azoknak boldogittásokra és elö-menetelekre, tellyes igyekezettel munkálkodni, minden erejével fáradni, akár a' közönség elött, akár különösön mind addig meg-nem szünt, mig azt, ha tsak abban valami lehetö mód vólt, véghez nem vitte. Ditsösséges tzimere egy fö Méltóságnak és edgy jó Magyar szivnek! Annbár magtalan hólt-is-meg; de fiakat illyen módon sokokat nevelt; mert az Esopus báránnyának szovai-szerént, nem az az édes Atya és Anya, ki a' természet rendi-szerént a' maga gyönyörüségének követéséböl szült vagy nemzett, hanem az, a' ki tejet adott a' tsetsemönek, nevelte és szerentséllitette; mert azt inkább magunkért, ezt pedig a' tsetsemöért szoktuk tselekedni. — Közelebbröl ollyan parantsolatja érkezett ide ö Felségének, mellyben minden Vallásbéli Papoknak, minden Hellységben szorosan parantsoltatik, hogy a' kik Ekkléziájokban meg-hóltanak, azok mikor, hól és minémü nyavallyában hóltanak-meg fel-jegyezzék, és a' külsö Tiszttvisélöknek minden 2 hétben által-adni el-ne-mulassák. — A' közelebb múlt napokban nem szüntenek-meg a' sok szekerek, a' Kolosvári és Tordai Elés-házokban találtó szénát és egyéb eleségeket, részszerént Enyedre, részszerént Fejérvárra és Szebenbe költeztetni; mely költeztetés mosi-is foly, és mind addig fog tartani, mig e' 2 élésházok egészszen ki-üresittetnek. A' parantsolat-szerént Szólnok és Kolosvár

Vár-

Vármegyéknek minden Hellységei erre szorosan réá hajtattak; de hogy a' szegény Polgároknak jóbb kedvek légyen, minden má'sáért, minden mértföldre 2 krajtzár fizettetik. — A' múlt hón. 29-dikén jövén-viszsza a' Magyar-országi pusztákról edgy Verzár nevü Szomos-ujvári Kereskedö más Kereskedö Társával, fekete tó tájékán, a' Keres-völgyén, az útban valami Tólvajoktól meg-támodtatván, keményen meg-sebesittettek; edgyiknek feje-tsontjai rontattak-meg, a' másiknak óldala vak-ütésekkel kinoztatott. 19-ezer forint lévén nállok, és egyébb jó féle gyöngy 's köbéli portékák, azoktól meg-fosztattak. Edgy Tordai Nemes ifjú aszszonyság velek útazott vala jó darab földig; de szinte ekkor egy Vendég-fogadóban, hól szerentséjére az ebédje megkésett vala, töllök el-maradott. Midön már utánnak útoznának, láták távól az Örmények kotsiját kerekeivel fel-fordúlva; meg-ijedvén erösen, a' lovakat meg-tsapák, mellyek sebessen el-ragadván a' kotsit, el-menének úti-társaik' fel-fordúlt kotsijok mellett sebessen, és látják vala szemeikkel, mi-módon kinoztatnak vala az út félen a' Kereskedök. Utánnak-is szaladának a' Tolvajok, de lovaiknak sebes nyargalások miatt útól nem érék. Ezen aszszonyság annak utánna egy faluba érkezvén, a' Birákot fel-költötte és amazoknak fel-keresésére küldötte; kik-is fél-hóltan meg-találtatván a' faluba bévitettek: maga ezen aszszonyság sebeiket a' mint tudta bé-kötözte. A' sebesek minek-utánna fel-éledtek, szólgáikat Szomosujvárra küldötték (kik megmenekedtek vala) hazok népeihez, hogy sietnének hozzájok, ha még életben találthatnák. Haza érkezvén a' meg-rettent ifjú-aszszony Tordára, ezen

ször-

© Cluj / Central University Library Cluj

szörnyü esetet maga beszéllette. — Aprilis' első hetétől fogva az egész Tavasz Erdélynek nagyobb részeiben szüntelen tartó szárazsággal, nagy hévséggel némelykor, és sovány égető szelekkel telék-el. E' miatt mind el-vesztenek azok a' gyümöltsök-is, mellyek a' minapi hidegtöl meg-maradtak vala; és csak az árnyékosabb hellyeken vagyon valami gyümölts. — A' Tavaszi vetések szegények. A' Török-búza, melly a' Szegénységnek itten tár-háza, igen kevés reménységet nyújt. — Az Öszi-vetéseket, mellyek kövérek és búják valának a' Tavaszal, meg-kaszálták vala némellyek, 's már most siratják tselekedeteket: a' meg-dölestöl félvén, már most igen vékony aratástól félnek az illyenek. Még-is csuda Isteni góndviselés — itt a' Gabonának árra nem nevekedik, a' Tavasztól fogva gyakorlott árra felett. A' Lovaknak és szarvas marháknak árra pedig az egész Országban igen fel-hágott, a' millyen árrára még a' leg-öregebb emberek sem emlékeznek. — A' marha döge ismét hallatik Torda Vármegyében, nevezetesen annak mezöségi és Besztertzei Vidékein lévö némely faluiban. — Már 3 Levelek által tudósittattunk, hogy ama Szebenbe fogságra vitetett, és ottan sokáig nagy betsületben szabadon tartatott ifjú Bóér Ur, az ö Felsége kegyelmes parantsolatjából viszsza-botsáttatott vala; még pedig nagyobb bátorságnak okáért késérö Sereggel; de a' szélek-felé egy Oláh-katonától kisirtetvén agyon lövetett 's meg-hólt. Okát pedig miért tselekedte légyen ezen kisirö katona, sok-képpen beszéllik. A' Szólgája, ezen Bóér Urnak fogva vagyon a' miatt — rövid nap világoson meg-haljuk, hogy lett légyen a' dolog. —

Ele-

Elegyes Appróſágok.

A' Nyitrai Kamarális-adminiſtrátor Klobuſitzki Ur által a' F. Helytartó Tanátson özvedgyé lett Tanátsoli Hivatalra emeltetett, eddig ugyan' itt vólt Titoknak, Kis-jókai Takáts Ferentz Ur; és az ez által üreſittetett Titoknaki ſzékbe ült Stetner Joſef Ur, eddig vólt Præſidial. Concipiſta — mely Hivatalokban lejendö hivségeket ezen h. 12-dikén, a' F. Helytartó Tanáts elött hitekkel petsételék-meg. —

Generál *Devins* a' maga ſebeiböl tsak nem egészszen meg-gyógyúlt. — A' Jaſsiban el-fogott Hertzeg *Ipſylandi* a' m. h. 31 dikén a' Gallitziai fö Kormányazó Gróf Brigidó Urnál ebédelt, és a' nap-keletieknek ſzokáſok-ſzerént mind ebéd elött, mind utánna meg-mosdék. Ez után 4 ed napokkal Brünbe indúla lakni.

Ezen honapnak 5-dikén (igy irják a' Nagy Tábortól) ki jö edgy Pompás Török Tiſzt Belgrádból nagy bátorsággal, és kezd közelitteni a' mi Táborunkhoz. Midön ezt Oberſtlájdinánt *Karatzai* meg-látná, kérdi edgy Pattantyustól, ha le-tudnáé löni azt a' Törököt? — miért nem — felel emez; azonban néki ſzegzi az ágyút — kiált — jó éjtſzakát Török! 's ugy meg-lövé, hogy lovaſtól edgyütt azonnal el-esék.

Gáts és Fégles között Vámosfalván Aprilisb. Posta állitatott-fel. — Liptovármegyéböl tudóſitatunk, hogy itt a' búzának Poſonyi méröje 5 forintra; a' Rosnak 3 for. 30 kra; az árpának 3-ra 6 kra; a' Zabnak 2 forintra lépet. — Ugyan ezen Vármegyében Sz. Miklofan Májusnak 27-dikén éjtſzakának idején tüz t modván 17 házok füſté lettenek;

hól

hól nevezetes edgy 'Sidónak tselekedete ; ki eg láng között lévö háznak ablokát bé-vágván, annak padlásáról edgy szalonnát, mely már szinte meg gyúl vala, a' maga Izraélita vállain le-hozott.

N. B. Eddig a' mi ki-nyomtatott Ujság levelelelelenknek öszve halászói és ujra ki-nyomtatói, u. m. a' Früh und Abendblatt, — Auszug aller Eur. Zeitung. — Vienerblettchen 's a' t. mellyek edgy Udvari Tanáts Ur által sem roszáltattanak vala mint a' miéink, hanem más minden-féle ujságokból öszve-szedettettenek — és minden nap egy árkust adnak vala jó óltson-ki, hogy az által az Olvasókat magokhoz hódittsák — eddig mondom ezeknek ki-adói fel-tartott fövel járnak vala sétálni ; mert ezeknek leg-több Olvasói valának. — A' múlt Tsötörtökröl fogva pedig ezek mind le-sutörték fejeket, és csak ugy súttognak edgy-más kozott — vallyon mi az oka ? A' múlt héten a' meg-nevezett napon edgy *Décrétum* jöve ellenek az Austriai Kormányazó székröl, melly által meg-tiltatának ezen Német Leveleknek ki-adói, hogy semmi F. Ts. és Királyi Birodalomban ki-jött más Ujság levelekbül csak edgy szót-is ki-venni és ujra nyomtattatni, vagy különös Tsászári Tartományokban esett történeteket azokba tenni meg-ne próbálják ; ellenben minden Tsászári Királyi Birodalmon kivül lévö Ujság leveleket a' magok haszokra fordithatnak. Jó éjtszakát ezeknek !

Sz. S.

CC-0. Corvinus University Library Budapest